

หลักการป้องกันไว้ก่อนล่วงหน้าในกฎหมายทะเล ศึกษากรณีประมง

นางสาวนิชดา เศรษฐะทัตต์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PRECAUTIONARY PRINCIPLE IN THE LAW OF THE SEA : FISHERY

Miss Nichuda Sresthadatta

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws Program in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

511259

หัวข้อวิทยานิพนธ์

หลักการป้องกันไว้ก่อนล่วงหน้าในกฎหมายทะเล ศึกษากรณีประมง

โดย

นางสาวนิชดา เศรษฐะทัตต์

สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ปัจจุสานนท์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้แนบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ธิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. อรุณ ภาณุพงศ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ปัจจุสานนท์)

..... กรรมการ
(นายชาติรี อรรถนันทน์)

..... กรรมการ
(นางเจตจินดา โชติยะปุตตะ)

..... กรรมการ
(นายประเทศ ชอรัญ)

นิชดา เศรษฐะทัตต์ : หลักการป้องกันไว้ก่อนล่วงหน้าในกฎหมายทะเล ศึกษากรณีการประมง.

(PRECAUTIONARY PRINCIPLE IN THE LAW OF THE SEA : FISHERY) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
ศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ปัจจุสานนท์, 365 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งศึกษาการนำหลักการป้องกันไว้ก่อนมาช่วยแก้ปัญหาความยากในการปฏิบัติของมาตรการจัดการทรัพยากรของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 โดยเฉพาะกรณีการจัดการประมง ซึ่งในการศึกษาพบว่า

1. ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 หรือ UNCLOS 1982 มิได้มีข้อตกลงใดโดยตรงที่กล่าวถึงหลักการป้องกันไว้ก่อน (precautionary principle) แต่ได้กำหนดให้มีมาตรการต่างๆในการประมงในการอนุรักษ์และการสงวนสิ่งมีชีวิตในทะเลเพื่อให้รัฐต่างๆนำมาปรับใช้แต่มาตรการเหล่านั้นยากที่จะนำมาปฏิบัติได้จริง เนื่องจากเครื่องมือ และวิธีการที่ให้รัฐนำไปปฏิบัติเช่น รัฐต้องจัดหาข้อมูลที่ดีที่สุดทางวิทยาศาสตร์เพื่อการคำนวณโควตาการจับปลา ซึ่งต้องใช้เทคโนโลยีและความรู้ ระยะเวลาพอสมควรซึ่งไม่ทันเวลากับการทำลายสิ่งมีชีวิตในทะเลโดยการประมงที่มีมากขึ้นอย่างรวดเร็ว

2. จึงจำเป็นต้องพิจารณาวิธีการเพื่อให้มาตรการของ UNCLOS 1982 ปฏิบัติได้จริง ดังนั้นน่าจะมีการดำเนินการออกกฎหมายหรือมาตรการต่างๆพร้อมกับเรื่องเดือนกบฏในการอนุรักษ์การทำประมงหรืออย่างน้อยก็จะเป็นมาตรการที่เป็นประโยชน์แก่รัฐชายฝั่งอื่นๆในการนำไปออกกฎหมายภายในที่ดำเนินการปฏิบัติได้จริง ก่อนที่จะพัฒนาไปสู่การปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และสงวนที่กำหนดโดย UNCLOS อย่างสมบูรณ์แบบจึงเห็นว่าหลักการป้องกันไว้ก่อนล่วงหน้า (precautionary principle) เป็นทางเลือกที่ดีและเหมาะสมในการจัดการกับประมงเพื่อการทำประมงเป็นไปด้วยการอนุรักษ์ทรัพยากรในเวลาเดียวกัน

จากปัญหาด้านการปฏิบัติตามมาตรการตาม UNCLOS 1982 สะท้อนให้เห็นว่าจริงๆแล้ว เรื่องการอนุรักษ์การประมงอยู่ใกล้ชั้กับการรักษาสิ่งแวดล้อมด้วยโดยเฉพาะทางทะเลและหากมาตรการใดๆที่จะช่วยเยียวยาความเสียหายแล้ว มาตรการป้องกันไว้ดีกว่าแก้หรือหลักการป้องกันไว้ก่อน น่าจะนำมาใช้ก่อนดีที่สุด แม้ว่าจะมีได้ปรากฏใน UNCLOS 1982 โดยตรงก็ตาม นอกจากนี้จะยังคิดที่หากไม่ต้องการคำนึงถึงความเป็นภาคีหรือไม่ถ้าจะนำแนวทางการกันไว้ดีกว่าแก้ไปปรับใช้พร้อมมาตรการอนุรักษ์ต่างๆที่ปรากฏในอนุสัญญาต่างๆมาเป็นหลักสำคัญในการออกกฎหมายภายในด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการประมงให้มีความชัดเจนและปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมที่ดีต่อไป

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....ลายมือชื่อนิสิต.....*นิชดา เศรษฐะทัตต์*.....
ปีการศึกษา.....2551.....ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....*nm*.....

488 62381 34: MAJOR LAW

KEY WORD :PRECAUTIONARY PRINCIPLE IN THE LAW OF THE SEA

NICHUDA SRESTHADATTA: PRECAUTIONARY PRINCIPLE IN THE LAW OF THE SEA: FISHERY. THESIS ADVISOR: PROFESSOR CHUMPORN PATJUSANON, Ph.D., 365 pp.

The thesis aims at studying the precautionary principle to solve the problem regarding the measure of resources conservation and fishery management in accordance with UNCLOS 1982. According to the study, it is found out that:

1. Based on UNCLOS 1982, there is no direct agreement regarding the precautionary principle. However, the principle regarding resources conservation and fishery management are formulated to be implemented by states because it is difficult to implement in the real practice due to limited tools and implementation. As a result, the states should provide the useful scientific information to calculate the quota of fish catching which required the modern knowledge and technology to solve the problems of rapidly destroying the living resources.

2. The Precautionary Principle is considered the best alternative to solve environmental and fishery problems. It is required for the real practice. Hence, the issuance of law and measures regarding the warning of fishery conservation should be implemented. At least, it is the useful principle for several coastal states to enact the law for the real practice before absolutely developing to the conservative measures regulated by UNCLOS.

Based on problems of applying the measures under UNCLOS 1982, it reflects that, in fact, the issue of fishery conservation is related to the living resources conservation. Hence, it is better to create the precautionary principle to be implemented first although it is not directly identified in UNCLOS 1982. In addition, it is even better if the state will not consider whether they is state party in this agreement or not because the precautionary principle can be applied to all states.

Field of Study.....laws.....Student's Signature.....*Nichuda Sresthadatta*
Academic Year.....2008.....Advisor's Signature.....*Chumporn Patjusanon*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสะดวกและความกรุณาอย่างยิ่งจาก ศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ปัจจุสานนท์ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ารับเป็นที่ปรึกษา ใต้ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้เนื้อหาตลอดจนสนับสนุนให้ผู้เขียนนำเสนอแนวคิดของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ต่อแควงวิชาการ ผู้เขียนกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณามา ณ โอกาสนี้

ผู้เขียนกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.อรุณ ภาณุพงศ์ ที่ได้กรุณาสละเวลาตลอดจน ให้เกียรติเป็นประธานในการสอบวิทยานิพนธ์ อีกทั้งกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบทุกท่าน ได้แก่ อาจารย์ชาติรี อรรถนันทน์ อาจารย์ประเทศ ชอรัญ และอาจารย์เจตจินดา โชติยะปุตตะ ที่รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และยังได้กรุณาให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางในการจัดทำ วิทยานิพนธ์แก่ผู้เขียน

ผู้เขียนขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ เจ้าหน้าที่ คณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ สำหรับกำลังใจ การดูแลเอาใจใส่ ความห่วงใย และคำปรึกษาต่างๆ ที่มีค่าตั้งแต่ผู้เขียนเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีจนกระทั่งปริญญาโท

ประโยชน์ทุกอย่างอันจะเกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขออุทิศเป็นกตเวทิตาคุณ แก่ นายโชคชัย — นางไพบูรณ์ เศรษฐะทัตต์ บิดาและมารดา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรม คอยอยู่เคียงข้างผู้เขียนเสมอเป็นแรงผลักดันสำหรับความสำเร็จทุกอย่างในชีวิตผู้เขียนตลอดมา และ นายแพทย์ลาภชัย เศรษฐะทัตต์ พี่ชายผู้เป็นกำลังใจและคอยสนับสนุนในทุกเรื่องขอชีวิตผู้เขียนตลอดมา ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณครูอาจารย์ซึ่งได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้เขียน มาแต่เยาว์วัยด้วย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ.....	ค
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.4 สมมติฐานของการวิจัย.....	7
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 แนวคิดและสถานะทางกฎหมายของหลักการป้องกันไว้ก่อนล่วงหน้า.....	9
2.1 แนวคิดหลักการป้องกันไว้ก่อน (concept of the precautionary principle).....	9
2.1.1 แนวคิดการป้องกันไว้ก่อนในประเทศอังกฤษ.....	10
2.1.2 แนวคิดการป้องกันไว้ก่อนในประเทศเยอรมันตะวันตก.....	14
2.1.2.1 แนวปฏิบัติ (Guideline) ของแนวคิด Vorsorgeprinzip ในประเทศเยอรมันตะวันตก.....	25
2.1.2.2 แนวปฏิบัติที่สำคัญสำหรับแนวคิด Vorsorgeprinzip ในประเทศเยอรมัน.....	32
2.1.3 การพัฒนาจาก Vorsorgeprinzip มาเป็น Precautionary Principle ในเชิงหลักเกณฑ์ระหว่างประเทศ.....	34
2.2 หลักการป้องกันไว้ก่อนล่วงหน้าในเอกสาร นโยบาย และกฎหมาย ระหว่างประเทศ.....	34
2.2.1 การประชุมว่าด้วยการคุ้มครองทะเลเหนือ.....	34
2.2.1.1 การประชุมครั้งแรก หรือคำประกาศเบรเมน ค.ศ. 1984 (First North Sea Conference: Bremen Declaration 1984).....	34

2.2.1.2	การประชุมว่าด้วยการคุ้มครองทะเลเหนือครั้งที่สอง หรือคำประกาศลอนดอน ค.ศ. 1987 (Second North Sea Conference: London Declaration 1987).....	36
2.2.1.3	การประชุมว่าด้วยการคุ้มครองทะเลเหนือครั้งที่สาม หรือคำประกาศเฮก ค.ศ. 1990 (Third North Sea Conference: The Hague Declaration 1990).....	37
2.2.1.4	การประชุมว่าด้วยการคุ้มครองทะเลเหนือครั้งที่สี่หรือ คำประกาศเอสเบิร์ก ค.ศ. 1995 (Fourth North Sea Conference: Esbjerg Declaration 1995).....	38
2.2.2	นโยบายว่าด้วยมลภาวะทางทะเล ค.ศ. 1989 (Marine Pollution 1989 : United Nations Environment Program ,UNEP).....	39
2.2.3	อนุสัญญากรุงปารีสว่าด้วยการป้องกันมลภาวะทางทะเลจากแหล่ง บนพื้นดิน (Paris Convention for the Prevention of Marine Pollution from Land-Based Sources: PARCOM 1989).....	40
2.2.4	คำประกาศว่าด้วยการคุ้มครองทะเลบอลติก(Baltic Sea Declaration 1990).....	41
2.2.5	คำประกาศกรังรีโอ (Rio Declaration 1992).....	41
2.2.6	การปกป้องคุ้มครองทะเลดำ.....	43
2.2.6.1	คำประกาศว่าด้วยการปกป้องคุ้มครองทะเลดำค.ศ. 1993 (Black Sea Declaration 1993).....	43
2.2.6.2	แผนการกลยุทธ์การปกป้องคุ้มครองทะเลดำค.ศ. 1996 (Black Sea Strategic Action Plan 1996).....	44
2.2.7	อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. 1993 (Convention on biological diversity :CBD 1993).....	45
2.2.8	หลักการกฎหมายระหว่างเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนค.ศ. 1995 (Principle of international law for sustainable development : 1995).....	45
2.2.9	องค์การเพื่อการพัฒนาและความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD).....	47
2.2.10	คำประกาศวอชิงตัน ว่าด้วยการปกป้องสิ่งแวดล้อมทางทะเลค.ศ. 1995 (Washington Declaration on Protection of Marine Environment 1995).....	48

2.2.11	จรรยาบรรณในการทำประมงอย่างรับผิดชอบโดยองค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติค.ศ. 1995 (FAO Code of Conduct for Responsible Fisheries 1995).....	49
2.2.12	ความตกลงเพื่อปฏิบัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982 เกี่ยวกับการอนุรักษ์ และจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำคร่อมเขต และชนิดพันธุ์สัตว์น้ำอพยพย้ายถิ่น กว้างไกล ระหว่างเขตเศรษฐกิจจำเพาะและทะเลหลวง ค.ศ. 1995 (The Agreement for the Implementation of the Provision of the United nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982 relating to the Conservation and Management of Stranding Fish Stocks and Highly Migratory Fish Stocks :UNIA).....	50
2.3	สรุปวิวัฒนาการของหลักการป้องกันไว้ก่อนล่วงหน้าที่ปรากฏในเอกสาร นโยบาย และกฎหมายระหว่างประเทศต่างๆ.....	50
2.4	สถานะของหลักการป้องกันไว้ก่อนล่วงหน้า.....	52
2.4.1	หลักการป้องกันไว้ก่อนฯกับสถานะเป็น Hard Law (Lcge Lata).....	54
2.4.1.1	คำประกาศกรุงริโอ (Rio Declaration).....	54
2.4.1.2	อนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการคุ้มครองชั้นบรรยากาศ (Vienna Convention for the Protection of the Ozone Layer1985)..	55
2.4.1.3	อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางน้ำในเขตทะเลบอลติก ค.ศ.1992 (Convention on the Protection of the Marine Environment of the Baltic Sea Area).....	56
2.4.1.4	อนุสัญญาว่าด้วยการปกป้องสิ่งแวดล้อมทางทะเลในแอตแลนติก ตะวันออกเฉียงเหนือ(Convention for the Protection of the Marine Environment of the North-East Atlantic, September 22, 1992 (OSPAR).....	57
2.4.1.5	อนุสัญญาว่าด้วยการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรประมงใน คาบสมุทรแอตแลนติกตะวันตกเฉียงใต้(Convention on the conservation and management of fishery resources in the South-East Atlantic Ocean, April 2003).....	58

2.4.1.6	ความตกลงเพื่อปฏิบัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วย กฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 เกี่ยวกับการอนุรักษ์ และจัดการทรัพยากร สัตว์น้ำ คร่อมเขต และชนิดพันธุ์สัตว์น้ำอพยพ ย้ายถิ่น กว้างไกล ระหว่างเขตเศรษฐกิจจำเพาะและทะเลหลวง ค.ศ. 1995 (The Agreement for the Implementation of the Provision of the United nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982 relating to the Conservation and Management of Straddling Fish Stocks and Highly Migratory Fish Stocks :UNIA).....	59
2.4.1.7	พิธีสารกรุงลอนดอนว่าด้วยการเททิ้งของเสีย (Protocol to the London Dumping Convention 1996).....	61
2.4.1.8	อนุสัญญาว่าด้วยการปกป้องสิ่งแวดล้อมทางทะเลแคสเปียน ค.ศ. 2004 (Convention for the Protection of the Marine Environment of the Caspian Sea, November 2004).....	61
2.4.1.9	อนุสัญญาบาмаโกว่าด้วยการเคลื่อนย้ายขยะอันตรายข้ามแดนใน ทวีปแอฟริกา (Bamako Convention on Transboundary Hazardous Waste into Africa 1991).....	62
2.4.2	หลักการป้องกันไว้ก่อนกับสถานะเป็น Soft Law (Lege Ferenda).....	63
2.4.2.1	คำประกาศวิงสเปรด (Wingspread Declaration 2004).....	64
2.4.2.2	มติที่ 11/10 ของการประชุมครั้งที่สองของอนุสัญญาว่าด้วยความ หลากหลายทางชีวภาพ (the second meeting of the Convention on Biological Diversity in November 1995 in Jakarta, Decision 11/10).....	64
2.4.2.3	คำประกาศเบอร์เกนว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืนในภูมิภาค ECE (Bergen Ministerial Declaration on Sustainable Development in the ECE Region).....	65
2.4.2.4	พิธีสารมอนทรีออลว่าด้วยการป้องกันระบบ โอโซน (The Montreal Protocol on Substances that Deplete the Ozone Layer).....	66
2.4.3	หลักการป้องกันไว้ก่อนกับสถานการณ์เป็นกฎหมายจารีตประเพณีระหว่าง ประเทศ.....	67

2.5	การใช้หลักการป้องกันไว้ก่อนล่วงหน้า (Precautionary Principle) ในกรณีทั่วไป..74	
2.5.1	ประเด็นที่นำไปสู่การนำหลักการป้องกันไว้ก่อน (Precautionary Principle) มาใช้.....77	
2.5.2	เงื่อนไขการนำหลักการป้องกันไว้ก่อน (Precautionary Principle) มาใช้.....79	
2.5.3	ตัวอย่างการใช้หลักการป้องกันไว้ก่อน (Precautionary Principle) ในถ้อยคำต่างๆ.....80	
2.5.3.1	Precautionary Approach (วิธีการป้องกันไว้ก่อน).....80	
2.5.3.2	Precautionary Principle (หลักการป้องกันไว้ก่อน).....82	
2.5.3.3	Precautionary Measure (มาตรการป้องกันไว้ก่อน).....84	
2.5.3.4	Precautionary Action (การดำเนินการป้องกันไว้ก่อน).....85	
2.6	กรณีตัวอย่างการใช้หลักการป้องกันไว้ก่อนล่วงหน้า (Precautionary Principle) ในฐานะเป็นกฎหมายภายในประเทศ.....87	
2.6.1	ประเทศสหรัฐอเมริกา.....87	
2.6.2	ประเทศแคนาดา.....95	
2.6.3	สหภาพยุโรป.....95	
2.6.4	ประเทศเนเธอร์แลนด์.....96	
2.7	กรณีตัวอย่างของการใช้หลักการป้องกันไว้ก่อน (Precautionary Principle) ในการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศ.....98	
2.7.1	อนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศในกฎหมายว่าด้วยทะเล (International Tribunal for the Law of the Sea).....98	
2.7.1.1	กรณีพิพาทว่าด้วยปลาทูนาคีรีบน้ำเงินใต้ (Southern Bluefin Tuna Case 1999).....98	
2.7.2	องค์การระงับข้อพิพาทขององค์การการค้าโลก: WTO Dispute Settlement Body.....103	
2.7.2.1	ข้อพิพาทว่าด้วยเนื้อวัวที่ปนเปื้อนฮอร์โมน : The Beef Hormone Dispute 1997.....103	
2.8	แนวคิดหลักการป้องกันไว้ก่อนกับการจัดการประมง.....104	
2.8.1	สาเหตุของการนำหลักการป้องกันไว้ก่อน (Precautionary Principle) มาใช้ในการบริหารจัดการประมง.....107	

บทที่ 3 หลักการป้องกันไว้ก่อนล่วงหน้าในกฎหมายทะเลกับการบริหารจัดการประมง....	116
3.1 การบริหารจัดการประมงและการอนุรักษ์ทรัพยากรตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (UNCLOS).....	117
3.1.1 มาตรการในเขตเศรษฐกิจจำเพาะว่าด้วยการอนุรักษ์ทรัพยากรมีชีวิต.....	120
3.1.2 มาตรการในเขตทะเลหลวง ว่าด้วยการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิต.....	121
3.1.3 สรุปหลักเกณฑ์เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรมีชีวิตที่ปรากฏใน UNCLOS....	127
3.1.3.1 Total Allowable Catch (TAC): กำหนดปริมาณที่พึงอนุญาติให้จับได้.....	128
3.1.3.2 Maximum Sustainable Yield (MSY): การเก็บเกี่ยวให้อยู่ในระดับซึ่งสามารถอำนวยผลผลิตที่ยั่งยืนสูงสุด.....	128
3.1.3.3 Maximum Economic Yield (MEY): การเก็บเกี่ยวให้อยู่ในระดับที่ยั่งยืนสูงสุดที่ประเมินได้ในทางเศรษฐกิจ.....	131
3.1.3.4 หลักการประกันว่าการธำรงรักษาทรัพยากรมีชีวิตในเขตเศรษฐกิจจำเพาะจะไม่ได้รับอันตรายจากการแสวงประโยชน์เกินควร (Overexploitation).....	132
3.2 การบริหารจัดการประมงและการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำตามองค์การอาหารและเกษตร แห่งสหประชาชาติ(FAO).....	134
3.2.1 ความจำเป็นในการบริหารจัดการประมง.....	135
3.2.2 ลักษณะและกระบวนการบริหารจัดการประมง.....	136
3.2.3 ทางเลือกในการควบคุมการทำประมง.....	140
3.2.4 การปฏิบัติตามแผนการจัดการประมงและกรอบเวลาในการจัดการประมง.....	142
3.2.5 บทบาทและหน้าที่ขององค์การบริหารจัดการประมง.....	147
3.3 หลักการป้องกันไว้ก่อน (Precautionary Principle) ในกฎหมายทะเลที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการประมง (Fishery Management).....	150
3.3.1 หลักการป้องกันไว้ก่อน (Precautionary Principle) ในความตกลงเพื่อปฏิบัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 เกี่ยวกับการอนุรักษ์ และจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำคร่อมเขต และชนิดพันธุ์สัตว์น้ำอพยพย้ายถิ่น กว้างไกล ระหว่างเขตเศรษฐกิจจำเพาะและทะเลหลวง ค.ศ. 1995 (The Agreement for the Implementation of the Provision of the United	

	nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982 relating to the Conservation and Management of Straddling Fish Stocks and Highly Migratory Fish Stocks :UNIA).....	154
3.3.1.1	สาระสำคัญและพันธกรณีของหลักการป้องกันไว้ก่อน (Precautionary Principle)ในอนุสัญญาฯ.....	158
3.3.2	หลักการป้องกันไว้ก่อน (Precautionary Principle) ในองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations- FAO).....	161
3.3.2.1	จรรยาบรรณในการทำประมงอย่างรับผิดชอบ (Code of Conduct for Responsible Fisheries).....	162
	ก. สาระสำคัญของ Precautionary Principle ใน Code of Conduct.....	164
3.3.2.2	คู่มือการใช้หลักการป้องกันไว้ก่อนในการทำประมงโดยการจับและการนำชนิดพันธุ์สัตว์ใหม่เข้ามาเลี้ยง (Precautionary approach to capture fisheries and species introduction).....	166
	ก. สาระสำคัญของ Precautionary Principle ในคู่มือฯ.....	166
3.3.2.3	การวิจัยการนำไปปฏิบัติใช้ของการปรับใช้วิธีการป้องกันไว้ก่อนต่อการจัดการการประมงปลาทูน่า (Research Implications of Adopting The Precautionary Approach to Management of Tuna Fisheries).....	169
	ก. สาระสำคัญของ Precautionary Principle ในการวิจัย.....	169
3.4	การปรับใช้หลักการป้องกันไว้ก่อนฯ (Precautionary Principle) ในการบริหารจัดการจัดการประมง (Fishery Management).....	173
3.4.1	การบริหารจัดการประมงของรัฐโดยใช้ Precautionary Principle ตามความตกลงเพื่อปฏิบัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 เกี่ยวกับการอนุรักษ์ และจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำคร่อมเขต และชนิดพันธุ์สัตว์น้ำอพยพย้ายถิ่น กว่างไกล ระหว่าง เขต เศรษฐกิจจำเพาะและทะเลหลวง ค.ศ. 1995 (The Agreement for the Implementation of the Provision of the United nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982 relating to the Conservation and Management of Straddling Fish Stocks and Highly Migratory Fish Stocks :UNIA).....	174

3.4.1.1	แนวทางการกำหนดนโยบายและมาตรการบริหารจัดการประมงตามหลักการป้องกันไว้ก่อนของอนุสัญญาในสถานะรัฐเจ้าของธง (Flag State).....	176
3.4.1.2	แนวทางการกำหนดนโยบายและมาตรการบริหารจัดการประมงตามหลักการป้องกันไว้ก่อนตามอนุสัญญาในสถานะรัฐเจ้าของท่า (Port State).....	179
3.4.1.3	แนวทางการกำหนดนโยบายและมาตรการบริหารจัดการประมงตามหลักการป้องกันไว้ก่อนในอนุสัญญาในสถานะรัฐชายฝั่ง (Coastal State).....	180
3.4.2	การบริหารจัดการประมงตามหลักการป้องกันไว้ก่อนฯ (Precautionary Principle) ในแนวทางขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO).....	183
3.4.2.1	จรรยาบรรณในการทำประมงอย่างรับผิดชอบ.....	183
3.4.2.2	คู่มือการใช้หลักการป้องกันไว้ก่อนในการทำประมงโดยการจับและการนำชนิดพันธุ์สัตว์ใหม่เข้ามาเลี้ยง (Precautionary approach to capture fisheries and species introduction).....	185
ก.	วิธีการป้องกันไว้ก่อนและภาระการพิสูจน์ (precautionary approach and burden of proof).....	187
ข.	วิธีการป้องกันไว้ก่อนต่อการบริหารจัดการประมง (precautionary approach to fishery management).....	189
ค.	วิธีการป้องกันไว้ก่อนต่อการวิจัยทางประมง (precautionary approach to fishery research).....	199
ง.	วิธีการป้องกันไว้ก่อนต่อเทคโนโลยีการประมง (precautionary approach to fishery technology).....	205
จ.	วิธีการป้องกันไว้ก่อนต่อการนำสัตว์สายพันธุ์ใหม่เข้ามา (precautionary approach to species introduction).....	211
3.4.2.3	การวิจัยการนำไปปฏิบัติของการปรับใช้วิธีการป้องกันไว้ก่อนต่อการจัดการประมงปลาทูน่า (Research Implications of Adopting The Precautionary Approach to Management of Tuna Fisheries).....	218

3.5	ตัวอย่างการปรับใช้ Precautionary Principle ในการบริหารจัดการประมง.....	226
3.5.1	Precautionary Principle กับการบริหารจัดการประมงภาคพื้นยุโรป (EU).....	226
3.5.2	Precautionary Principle กับการบริหารจัดการประมงส่วนภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก.....	229
3.5.3	Precautionary Principle กับการบริหารจัดการประมงภาคพื้นแอดแลนติก.....	232
3.5.4	Precautionary Principle กับการบริหารจัดการของการประมงในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	234
3.5.5	Precautionary Principle กับการพัฒนาเศรษฐกิจในอุตสาหกรรมการประมง.....	237
3.5.6	Precautionary Principle กับการพัฒนาเทคโนโลยีการประมง.....	239
3.5.7	Precautionary Principle กับกฎระเบียบว่าด้วยการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ไม่รายงาน และไร้การควบคุม IUU.....	243
3.6	ปัญหาและ อุปสรรคในการนำหลักการป้องกันไว้ก่อน (Precautionary Principle) มาใช้ในการบริหารจัดการประมง.....	244
3.6.1	ปัญหาความไม่ชัดเจนในสถานะของหลักการ.....	244
3.6.2	ความไม่เพียงพอในการบังคับและแนวทางต่างๆของหลักการ.....	244
3.6.3	การไม่มีความรู้ของชาวประมงและหน่วยงานที่รับผิดชอบในหลักการนี้.....	245
3.6.4	ปัญหาอันเกิดจากสภาพที่แตกต่างภายในของภูมิภาค การเมือง เศรษฐกิจและสังคมของแต่ละประเทศ.....	245
บทที่ 4 Precautionary Principle กับบริหารจัดการประมงทางทะเลของประเทศไทย....		250
4.1	ลักษณะทั่วไปของการประมงทะเลในประเทศไทย.....	250
4.2	สภาพปัญหาของการประมงทะเลไทยในปัจจุบัน.....	251
4.3	การบริหารจัดการประมงไทยตามแนว UNCLOS 1982.....	259
4.3.1	สถานะประเทศไทยกับ UNCLOS 1982.....	259
4.3.2	กฎหมายประมงไทยกับ UNCLOS 1982.....	262
4.3.3	นโยบายการประมงไทยกับ UNCLOS 1982.....	263
4.4	อุปสรรคในการจัดการประมงของประเทศไทยตามแนว UNCLOS 1982.....	267
4.5	การปรับใช้หลักการป้องกันไว้ก่อน (precautionary principle) กับการบริหารจัดการประมงไทย.....	271

4.5.1	วิธีการป้องกันไว้ก่อนตามความตกลงเพื่อปฏิบัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 เกี่ยวกับการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำคร่อมเขต และชนิดพันธุ์สัตว์น้ำอพยพย้ายถิ่น กว้างไกล ระหว่างเขตเศรษฐกิจจำเพาะและทะเลหลวง ค.ศ. 1995 (The Agreement for the Implementation of the Provision of the United nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982 relating to the Conservation and Management of Straddling Fish Stocks and Highly Migratory Fish Stocks :UNIA) กับการบริหารจัดการประมงไทย.....	271
4.5.1.1	สถานะประเทศไทยกับ UNIA.....	271
4.5.1.2	การปรับใช้ Precautionary Approach ในการบริหารจัดการประมงส่วนกลาง.....	275
4.5.1.3	การปรับใช้ Precautionary Approach ในการบริหารจัดการประมงส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น.....	278
4.5.2	การปรับใช้ Precautionary Principle and Approach ตามคำแนะนำขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) กับการบริหารจัดการประมงไทย.....	281
4.5.2.1	สถานประเทศไทยกับแนวทางต่างๆของ FAO.....	281
4.5.2.2	การปรับใช้ Precautionary Principle and Approach ในการบริหารจัดการประมงส่วนกลาง.....	282
4.5.2.3	การปรับใช้ Precautionary Principle and Approach ในการบริหารจัดการประมงส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น.....	285
4.5.3	Precautionary Principle กับนโยบายและยุทธศาสตร์การรักษาสัตว์น้ำของชาติทางทะเล.....	287
4.6	อุปสรรคในการนำ Precautionary Principle มาใช้ในการบริหารจัดการประมงของประเทศไทย.....	292
4.6.1	การขาดแคลนการบริหารจัดการประมงแบบประชานมีส่วนร่วม.....	292
4.6.2	การขาดแคลนหน่วยงานและบุคลากรที่มีความรู้และเข้าใจในหลักการป้องกันไว้ก่อน (precautionary principle) อย่างแท้จริง.....	293
4.6.3	ความไม่ยุติธรรมและข้อบกพร่องของกรอบกฎหมายในด้านการบังคับใช้ที่ขาดประสิทธิภาพและการทำประมงผิดกฎหมาย.....	294

4.6.4	ความอ่อนแอด้านการรณรงค์การจัดการประมงแนวทางใหม่ (precautionary principle) ของหน่วยงานด้านการจัดการประมง.....	294
4.6.5	ปัญหาอันเกิดจากสภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองภายในและระหว่างประเทศในการบริหารจัดการประมง.....	294
4.6.6	ปัญหาอันเกิดจากความซับซ้อนทางโครงสร้างทางหน่วยการจัดการประมงนโยบายการประมง.....	295
4.7	แนวโน้มการพัฒนา Precautionary Principle ในการบริหารจัดการประมงของประเทศไทยในอนาคต.....	296
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....		302
รายการอ้างอิง.....		306
ภาคผนวก.....		316
ภาคผนวก ก.		316
ภาคผนวก ข.		342
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์		365

สารบัญภาพ

ที่	หน้า
1	แผนที่แสดงถึงจุดของเครื่องสูบน้ำ ที่ตั้งอยู่ ณ ถนนหลักกรุงลอนดอน ซึ่งแพร่กระจายเชื้อโรคอหิวาต์.....13
2	แผนที่ตั้ง Black Forest ของประเทศเยอรมัน.....16
3	แผนที่การทำประมงทางด้านอ่าวไทยและอันดามัน.....249